

HERKÜL MİLLAS

17.9.2015

AGOS

Düşmanlarla çepeçevre kuşatılmışız! Özellikle çatışma veya seçim günlerinde herkes herkese düşman kesiliyor. Ötekileştirmeler tavan yapıyor. Sıkışan, iç ve dış düşmanlardan söz ediyor. “Bütün sorumluluk bu düşmanlardadır” deniyor. Durum gerçekten öyle mi? Bazen aklıma farklı bir yorum geliyor. En büyük düşmanımız karşımızda değil, çok yakınımızda, yanibaşımızdadır; düşmanımız biz, kendimiziz.

En zararlı düşman, gözümüzden kaçan düşmandır. Sinsi olduğundan, kötülüğünü fark etmiyoruz. Bizi kandırıyor, yanlış yollara yönlendiriyor ve sonra suçu başkalarına atıyor. Bu düşmanımızı biz fark etmesek de bazen başkaları ediyor, ismiyle bize söylüyorlar; kimi zaman ‘Mazeret’ tir, ‘Bahane’ de olabilir. Kusurumuzu görmemizi engeller Mazeret. Böylece tembelliğimize, sözümüzde durmamamıza, yakınlarımızı kayırdığımızı, yalancılığımıza kulp uydurur. Mazeret kendini ‘gerekçe’ veya ‘sebebe’ diye gösterir. Hiç “pardon” demememiz, Mazeret yüzündedir. Mazeret’i ileri sürdüğümüzde, kusurlarımızdan kurtulamayız. Kötülüğü

çoktur. Hep noksan kalmamızın temel nedenlerindedir Mazeret.

İçimizdeki düşman bazen önyargı olarak vardır. İnsanlık tarihi boyunca, bu iç düşmanı hiç kimse görememiştir. “Benim bir önyargım var” cümlesi hiç kurulmamıştır, hiç duyulmamıştır. Bu düşmanını görenler, onu ancak ötekinde görür, “Sen önyargılısın” derler. Bu düşmanın yaptığı tahrip de büyüktür; doğruyu yanlıştan ayıramamamıza neden olur. Aslında içimizdeki önyargıyı görürüz ama onu tanıyamayız. Onu ‘bilgi’ sanırız. Yani birini kötü, zararlı, ahlaksız diye değerlendirirken, bunu bilgi sonucu yaptığımızı düşünürüz; bu bilginin önyargı olduğu, aklımıza hiç gelmez.

İçimizdeki düşman kimi zaman stereotipler yani kalıpyargıdır. İç dünyamızın güneş gözlüğü veya bir filtresi gibidir bu düşman. Ele aldıklarımızı aldatıcı filtresinden geçirip, bizi yanlış algılara yönlendirir. En hain rehberlerdendir. Dost olabileceklerimizi düşman kılar; seveceklerimize kin duymamıza neden olur; birlikte yaşayacağımıza saldırmamızın nedeni, bu iç düşmanın provokasyonudur.

İç düşmanlarımız o kadar çok ki, dış düşmanlarımız ikincil sayılabilir. Fobilerimiz bizi kuşkulu, korkak ve güvensiz kılar. Sonrası kaçınılmazdır; herkesi ötekileştirir, kendimizi de yalnızlaştırırız. Biz hırçınlaştıkça gerçek düşmanlarımız artar ve biz daha da fobili oluruz. Bu kısır döngüyü, iç dünyamızda saklı duran ve ‘fobi’ denen hasmımız sürdürür durur.

Ya saplantılarımız? Bazıları psikolojiktir, bazıları ideolojik. Bunlar da gizli iç düşmanların en tehlikeli olanlarından. Paranoyayı yaşayan, onu göremez. Zaten görse paranoyak olmazdı! Savunma mekanizmaları da bilinçaltında çalışır, her sakatlığımıza bir mazeret uydurur. İdeolojiden kaynaklanan saplantılar da görülmez ama sezildiklerinde hoşgörü ve anlayışla karşılanır; hatta insanlar ideolojik saplantılarını kıvançla sergilerler: “Ben sittin sene ideolojimden hiç şaşmadım” derler, iftiharla. Bu arada dünya değişmiş, ideolojiler ölmüş, yeni yorumlar doğmuş olabilir. Saplantılar –tanım gereği– kalıcıdır.

Bir de küçük mü küçük bazı kusurlarımız var ki, iç düşman olarak bizleri korkunç hatalara ve zararlara sürükler. Kıskançlığımız bunlardan biridir. Günahlarımızın çoğu bu düşmanın eseridir. Bizi kompleksli kılar, sonra da bizi kötü yollara sürer. Kötü bir danışmandır kıskançlık. Haindir aslında, vatan hainleri kadar kötüdür. Topluma mutsuzluğu getirebilir. İkiz kardeşi de var, ihtiras dedikleri. İkisi birden bize komplo kurarlar; biz de komplonun bizim dışımızda kurulduğunu sanırız. Sonuç olarak hırçın ve ‘kötü’ oluruz. Sevilmeyen biri oluruz. O zaman Mazeret araya girer, “Ötekiler sana karşı önyargılıdır, saplantıları var” diye, yalanını yeniler.

Aklıma başka iç düşmanlar da geliyor ama bu kez emin değilim. Belki bunlar 'içimizde' değil, bunlar belki de tam kendimiziz diyorum. Çünkü 'ben' ile 'içimizdeki' ayrımı biraz şizofreniye kaçıyor! Belki başka bir ben yoktur bizden içeri. Belki biz bir bütünüz. Yani iç düşmanların akılsızlıkla da ilgili olabileceğini düşünüyorum. Akılsızlık bizim içimizdeki bir düşman mıdır, yoksa kendimizin bir özelliği midir? Bu zor sorunun cevabını, akıllı okurlara bırakıyorum.

Bunca iç düşmanımız varken, bunlar böylesine içimize sinmişken, her an ve aralıksız olarak kötülüklerini yaparken, neden dış düşmanlarla uğraşırız? Asıl kötülük nereden geliyor? İşte iç düşmanlarımızın –ne olduğuna karar veremediğimiz akılsızlıkla da işbirliğine girerek– yaptığı en büyük kötülük budur; bize yanlış hedefler gösteriyorlar. Etrafımız ötekileştirilmiş, hasma dönüştürülmüş insanlarla doluyor. Hırçınlıklar, sonsuz kavgalar, kanlı çatışmalar, iç savaşlar, kırımlar ve buna benzeri sonsuz acılar başgösteriyor. Ve tabii, bunların karşısında kendi sorumluluğumuzu da göremiyoruz. Çünkü Mazeret ve savunma mekanizmaları gündemde – iç düşmanımızın inisiyatifiyle...

Bazen bedenimiz bu iç düşmana direnmeye çalışır. Bu dirence 'vicdan' diyenler olmuştur. Kimileri bir şeyler sezip atasözleri uydurmuş, "İğneyi kendine, çuvaldızı ötekine batır" gibi laflar etmişler. Ama dev aynaları, dalkavuk çevre iç düşmanla ittifak edince dünyamız düzelmiyor. Vicdan nadiren egemen güç olmuştur. İç düşman onu da aldatarak pasif kılmakta. Sözde vicdan, vicdanın yerine kayyum tayin edilmiş. Kısacası iç dünyamızın vesayetindeyiz.

Yazıyı bitirince yeniden okudum. Kötümser bitti diye düşündüm. Şunu da ekleyeyim bari: İyimser yazıların çoğu, iç düşmanlarımızın kurnaz işidir. İyimserlikle kendilerinin neden olduğu çıkmazları hasıraltı ederler. Bu kez direneyim dedim, onları deşifre etmeye çalıştım.